

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Why did Rav Mendel of Vitebsk emigrate to Eretz Yisrael?
2. Where did he first settle?
3. Describe the conditions in which he and his followers lived.
4. Describe the conditions that prompted Rav Mendel to appoint a successor in White Russia. Who was he?
5. Who was his successor in Eretz Yisrael?

This and much more will be addressed in the fourth lecture of this series: "The Call of the Holy Land: The Life and Times of Rabbi Menachem Mendel of Vitebsk and the Hasidic Migration to Eretz Yisrael".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series X Lecture #4

THE CALL OF THE HOLY LAND:
THE LIFE AND TIMES OF RABBI MENACHEM MENDEL OF VITEBSK
AND THE HASIDIC MIGRATION TO ERETZ YISRAEL

I. The Call of the Holy Land

A.

שבעה ארצות ברא הקב"ה ומכלם לא בחר אלא ארץ ישראל שנ' תמיד עיני ד' א-להיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה וכתוב אחד אומר לא אראה י-ה בארץ החיים. פרקי דרבי אליעזר פרק י"ט

Of all of the seven lands that the Holy One, blessed be He, created, He chose only Eretz Yisrael (the Land of Israel), as it is stated in Scripture, "The eyes of your G-d are upon the land from the beginning of the year until the end." (Deut. 11:12) Another verse reads, "[I said that] I would not behold G-d in the land of the living (Israel)." (Isaiah 38:11)

Pirkei D'Rabbi Eliezer Chap. 19

B.

אינו מחייב בגלות אלא בחובת הגוף כתפילין ומזוזות, ופירשו בהן כדי שלא יהו חדשים עלינו כשנחזור לארץ, כי עיקר כל המצות ליושבים בארץ ד' ולפיכך אמרו בספרי (ראה), וירשתם אותה וישבתם בה ושמרתם לעשות (דברים יא לא לב), ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצות שבתורה. . . . פירוש הרמב"ן לויקרא יח:כה

In the Diaspora we are required to fulfill only those commandments which are a duty of the body such as tefilin and mezuzos, [not of the land]. The [Sages] explained [that we are commanded to do so] in order that these mitzvos not be new to us when we return to the land, for, in essence, all of the mitzvos were meant to be observed by those who dwell in Hashem's land. It is for that reason that our Sages said in the Sifrei (R'ei) [regarding the verse], "And you shall conquer the land and settle in there and you shall guard the commandments in order to implement them." (Deut. 11:31-32), "Dwelling in Eretz Yisrael (the Land of Israel) is equal to all of the mitzvos of the Torah. . . ." **Ramban's Commentary to Leviticus 18:35**

C.

וזה לשון ספר חרידים: מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר (דברים יז, יד) : וירשתה וישבת בה, ואמרו רז"ל בספרי (ראה יב, כט) שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות התורה. ואמר (עיינן כתובות קי, ב) כל היוצא מארץ ישראל כו' יהיה בעיניך כעובד אלילים, שנאמר (שמ"א כו, יט) : כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ד' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. . . עוד כתב דף ס' וזה לשונו: וצריך כל איש ישראל לחבב את ארץ ישראל ולבא אליה מאפסי ארץ בתשוקה גדולה כבן אל חיק אמו, . . . גם הקרובים והרחוקים אשר חוצה לה

ראוי להם שיהיו נכספים ותאבים אליה, כי כשם שבחר בהם כך בחר בארץ ישראל ויחד אותה להם, ואין נקראים גוי אחד אלא עמה, שכך פירוש רשב"י (זוהר ח"א קסד, א) על מקרא שכתוב (דה"א יז, כא) : ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. ס' שני לוחות הברית שער האותיות – עמק הברכה כא-כב

The following is a quote from the Sefer Chareidim (by R. Elazar Azkari): There is a positive commandment to live in Eretz Yisrael (the Land of Israel), as it is stated (Deut. 17:14), "And you shall conquer it and dwell therein." Our Sages of blessed memory have stated in the Sifrei (R'ei 12:29) that this mitzva is equal to all of the mitzvos of the Torah. [In addition] it is stated (See Kesubos 110b) that anyone who leaves the Land of Israel should be considered like an idolator, as it is stated (Sam I 26:19), "For they have driven me out this day from having a share in the inheritance of the Land, saying, 'Go, serve other gods'." . . . In addition, the Sefer Chareidim wrote on page 60, "Every Jew needs to cherish Eretz Yisrael (the Land of Israel) and to come [back] to it [even] from the ends of the earth. He should be filled with great longing like a child coming back to the bosom of his mother. . . . It is fitting that those that are near as well as those who live far away, outside the land, should long for it and desire it, for just as Hashem has chosen them (the Jewish people), so has He chosen the Land of Israel and designated it for them. . . ."

R. Yeshayah Horowitz, Shelah, Shaar HaOsios - Emek Berachah 21-22

D.

ארץ ישראל נודע שאין נבואה שורה אלא בארץ ישראל ובמעלת ארץ ישראל כמה מעלות ואחד מהם שאין שליטה והשגחה לשום חיצוני בה דכתיב עיני ד' א-להיך בה. ואמרו במדרש (מדרש שוחר טוב) בפסוק (תהלים קה, ד) דרשו ד' ועוזו בקשו פניו תמיד, אמר רבי יוסי בר חלפתא לרבי ישמעאל בריה מבקש אתה לראות את השכינה בעולם הזה עסוק בתורה בארץ ישראל, שנאמר דרשו ד' ועזו בקשו פניו תמיד, עד כאן לשונו. ופי' דרשו ד' ועוזו התורה נקראת עוז, שנאמר (שם יט, יא) ד' עוז לעמו יתן. בקשו פניו תמיד היא ארץ ישראל, שנאמר בה (דברים יא, יב) תמיד עיני ד' א-להיך בה. ועוד במעלת הדר בארץ ישראל פי' בזוהר (פרשת אחרי מות דף עב) זה לשונם, אמר רבי יהודה זכאה חולקיה מאן דזכי למשוה מדוריה בארעא קדישא דכל מאן דזכי לה זכי לאנגדא מטלא דשמיא דלעילא דנחית על ארעא וכל מאן דזכי לאתקשרא בחייוי בהאי ארעא קדישא זכי לאתקשרא לבתר בארעא עלאה קדישא. ואמר עוד לקמיה ולא עוד אלא אי זכי בחייוי זכי לאתמשכא עליה רוח קדישא תדיר וכל מאן דיתיב ברשותא אחרא אתמשך עליה רוחא אחרא נוכראה, עד כאן לשונו. נמצא שעיקר הדבקות להשגת החיים העליונים הוא בארץ ישראל ובפרט בירושלים, שירושלים של מטה מכוונת כנגד ירושלים של מעלה. ועשר קדושות הם כדפי' במשנה וירושלים מקודשת יותר מארץ ישראל וכל סביבותיה וכפי קדושתה כך ימשך ממנה דבקות החיים ביותר למתדבק בה שאין בינו לבין הקדוש ברוך הוא מסך מבדיל. ספר ראשית חכמה שער תשובה פרק ו

It is well known that prophecy rests only in Eretz Yisrael (the Land of Israel). There are many special qualities that the Land of Israel possesses. One of them is that no outside forces have any power or control over it, as it is written, "The eyes of Hashem, your G-d, [watch] over it." It is stated in the Midrash (Shochor Tov) on the verse (Psalms 105:4), "Seek out Hashem and His strength, always desire His countenance." Rabbi Yosei ben Chalafta said to Rabbi Yishmael, his son, "If you desire to behold the Shechinah (the

Divine Presence) in this world, involve yourself in the study of Torah in Eretz Yisrael (the Land of Israel), as it is stated, 'Seek out Hashem and His strength, always desire His countenance.'" The explanation is that "His strength" refers to Torah . . . "Always desire His countenance" is referring to the Land of Israel as it is stated regarding it, "The eyes of Hashem, your G-d, always [watch] over it." The Zohar explains an additional special quality of living in the Land of Israel: Rabbi Yehudah said, "Meritorious is the portion of the one who merits to have his dwelling place in the Holy Land, for all who merit it, merit that the Heavenly dew above descends below and all who merit to be connected in their lifetime to that Holy Land will merit to be connected afterwards in the Holy Land above." He also stated further on, "Not only that, but if he merits this in his lifetime, he merits that the Holy Spirit will constantly be drawn upon him. For all of those that dwell in another domain, a foreign spirit will be drawn upon him." It is evident from the above that the essential devaikus (clinging) to comprehend the upper worlds can only be accomplished in the Land of Israel, and especially in Jerusalem, for Jerusalem below is directly below the Jerusalem above. . . . **R. Eliyahu di Vidash, Sefer Reishis Chachmah, Shaar Teshuva, Chapter 6**

E.

רבי יוסי ברבי חנינא, דאמר: ג' שבועות הללו למה? אחת, שלא יעלו ישראל בחומה ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא ימרדו באומות העולם ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את העובדי כוכבים שלא ישתעבדו בהן בישראל יותר מדאי. כתובות קי"א.

R. Yosei ben R. Hanina said: "What was the purpose of those three oaths? (in Shir HaShirim 2:7) – One, that Israel shall not go up [all together] like a wall; the second, that whereby the Holy One, blessed be He, adjured Israel that they shall not rebel against the nations of the world; and the third is that whereby the Holy One, blessed be He, adjured the idolaters that they shall not oppress Israel too much." Kesubos 111a

F.

כאשר הצדיק בהיותו בחיים חיותו בא"י יגיע ממנו תועלת לעולם יותר ממה שמגיע לעולם בהיותו בח"ל . . . כי א"י הוא לב העולם . . . וכמו שמן הלב מקור החיים יתפשט החיות לכל אברי הגוף, כן א"י אשר הצדיקים יושבים שם משם יתפשט הבריות לכל העולם בכללו, כי בריות א"י היא הצדיקים שהם מושכים לה השפע . . . אמנם הצדיקים שבח"ל לא יועילו רק על מקומם בלבד . . . ס' חסד לאברהם לר' אברהם אזולאי זלה"ה (מעין שלישי, נהר כ"ה) הובא בס' יסוד המעלה ע' כה

The world derives more benefit from a Tzaddik when he lives in Eretz Yisrael (the Land of Israel) than if he were to live in Chutz L'Aretz (outside of Eretz Yisrael) . . . , for Eretz Yisrael is the heart of the world . . . and just like vitality spreads from the heart, the source of life, to all of the organs of the body, so too [does this principle apply to] Eretz Yisrael. When Tzaddikim dwell therein, [spiritual] health spreads to the entire world, for the health of Eretz Yisrael is dependent upon the Tzaddikim who draw to it the abundant flow of spiritual energy [and from there, it spreads to the world]. . . . The Tzaddikim of Chutz L'Aretz, however, are only of benefit to the place in which they live. . . . **R. Avraham Azulai, Sefer Chesed L'Avraham**

II. Rav Menachem Mendel of Vitebsk

A.

(1) מורינו הרה"ק רמ"מ נ"ע הי' יליד וויטעבסק ואביו הי' נקרא בשם הר"ר משה זלה"ה. והוא היה מהראשונים שנסעו ממדינתינו (מדינת רייסין) לרבינו הה"מ נ"ע והי' מהתלמידים המיוחדים אצלו. ועוד יתרה הי' בו שזכה להיות ב' פעמים אצל רבינו הבעש"ט נ"ע. ס' בית רבי ח' א' פ' ה'

Our master, the holy Rabbi, R. Menachem Mendel, was born in Vitebsk, (White Russia-Belarus). His father's name was R. Moshe, of blessed memory. . . . He was from the first who traveled from our country (Reissin-White Russia-Belarus), to our master, the Magid of Mezrich, of blessed memory, and was one of his prize disciples. In addition, he merited to be with the Baal Shem Tov on two occasions. **Sefer Bais Rebbi, 1:5**

(2) בסיפורים הנדפסים מכבר כתוב שלמד בהיותו נער אצל הה"מ עוד בחיי הבעש"ט והה"מ לקחו עמו להבעש"ט. וי"א שבהיותו נער בן ט' שנה נסע אביו עמו להבעש"ט ובירור הדבר אין בידינו. רק במה שהי' אצל הבעש"ט ידענו זה ברור מאחד מהרבנים מנכדי רבינו שסיפר שפ"א שלח א' מצדיקי פולין לאחד מרבותינו להתישב עמו ע"ד שהוא רוצה לנסוע לאה"ק תובב"א ושאלו חות דעתו בזה. והיתה תשובתו כך הנה בעת שהי' א"י במעלה העליונה הי' בכחה להגביה את האדם אבל כעת שהיא בכחי' ירידה ותרד פלאים אין בכחה להגביה את האדם כ"א שהאדם צריך להגביה אותה. והאדם המגביה צריך להיות במדרגה נעלה מאד ואז יכול להגביה (ואם לאו הוא סכנה להאדם כו') וזה לא הי' יכול כ"א הרה"ק רמ"מ נ"ע מהאראדאק וגם זה מפני שהי' ב' פעמים אצל רבינו הבעש"ט נ"ע. ס' בית רבי ח' א' פ' ה'

In previously published accounts, it is written that [R. Mendel] studied as a young man with the Magid, in the lifetime of the Baal Shem Tov and the Magid took him with him to the Besht. There is another version that [R. Mendel's] father traveled together with him to the Baal Shem Tov when [R. Mendel] was only nine years old. We don't have any clarity in this matter. We do know for sure, however, from one of the descendants of Rav Shneur Zalman of Liadi, that [R. Mendel] did visit the Baal Shem Tov. [This descendant] related that once, one of the Tzaddikim (Hasidic Rebbes) of Poland sent to one of our masters (of Chabad) to seek counsel with him regarding his desire to travel to the Holy Land, may it be speedily rebuilt. His answer was that at the time when Eretz Yisrael was at the highest level, it had the power to uplift a person. Now, however, it has fallen greatly and no longer has that power. On the contrary, a person has to lift it up. The person who has the power to lift up the Land of Israel must be on a very lofty spiritual level. Without it, a person is in grave danger. This was only possible for a person such as R. Menachem Mendel of Horodok and that was only because he visited the Baal Shem Tov twice. **Sefer Bais Rebbi 1:5**

B.

כשהיה הרב מ' מענדיל ממינסק בכאן בחורף העבר אצל הגאון האמתי איש א-להים מורנו הרב ר' אליהו חסיד נ"י לא ראה פני הגאון בכל החורף הנ"ל. אמר שיש בידו פירוש על מאמר הזהר שפרשו משפחתם שיש בתוכו מינות ואפיקורסות ויחודים שהם רעים מאד. וכשבאו הכתבים משקלאב לכאן בק"ק ווילנא אזי אמר הגאון הנ"ל הדין עם ק"ק שקלאב באשר שהמשפחה הנ"ל המה אפיקורסין ומורדין ולא מעלים. מכתב "ו" מ"זמיר עריצים וחרבות צורים" תקל"ב

When HaRav R. Mendel of Minsk (Vitebsk) was here this past winter adjacent to the true Gaon, that man of G-d, our master R. Eliyahu, the chasid, he didn't see him the entire winter. He said that [R. Mendel] accepted an interpretation of a certain passage of the Zohar which was explained by their sect (lit. family) in a manner which contains within it words of heresy and Kabbalistic formulations which are very terrible. When the documents from Shklov were delivered here, to the holy community of Vilna, the Gaon then declared that the community of Shklov is correct in its conclusion that the aforementioned sect are heretics whose status is such that they should be lowered to a pit and not released. **Letter #6, Zmir Aritzim V'Charbos Tzurim, 1772**

C.

בסוף ימי הה"מ נ"ע הי' איתן דירתו של מרן הררמ"מ במינסק (כמ"ש רבינו במכתבו להררא"ק זלה"ה) ואחר פטירת הה"מ נ"ע שב לוויטעבסק וקבע איתן מושבו בעיר האראדאק הסמוכה לוויטעבסק והתחיל לגלות האור יקר מתורת הבעש"ט והה"מ גם במדינתינו שמתחלה הי' האור סתום וחתום מאנשי מדינתנו ולא ידעו מזה כ"א יח"ס שזכו להיות אצל הה"מ ועל ידו התחיל האור להתגלות גם במדינתנו בפני כל . ואז הרבה מאנשי מדינתנו התחילו לנסוע אליו לשתות בצמא דברי קדשו, וגם חבריו שהיו במדינתנו (הררא"ק והרר"י פאלצקער ורבינו) היו נוסעים אליו . וגם רבני וצדיקי פולין היו חרדים לשמו ולזכרו. ויצא שמע שמו הטוב בכל הארץ . והנהיג רבנותו פה במדינתנו ערך ד' שנים עד שנת תקל"ז. ס' בית רבי ח' א' פ' ה'

At the time of the passing of the Magid of Mezrich, Rav Menachem Mendel lived in Minsk. After his passing, he returned to Vitebsk and finally moved to Horodok, which is close to Vitebsk. There he began to widely reveal the precious teachings of the Baal Shem Tov and the Mezricher Magid which heretofore were only known in our country (Reisin-White Russia-Belarus) to those few who had personally come to the Magid. In this manner, this light began to be revealed to all. At this time, many of our countrymen began to travel to him, to drink with thirst his holy words. His colleagues (Rav Avraham of Kalisk, Rav Yisrael of Politzk, and Rav Shneur Zalman) also traveled to him. Even the Rabbis and Tzaddikim of Poland would tremble at the very mention of his name and [thereby] his good name spread throughout the land. He served as a spiritual leader in our country for approximately four years until the year 5537 (1777). **Sefer Bais Rebbi 1:5**

D.

ברם דא עקא שאז התחילה המחלוקת מהמננדים להתחזק ביותר כי כאשר התחיל הרה"ק לגלות האור בהיר של תורת הבעש"ט והה"מ גם במדינתנו כהו עיניהם של בעלי הדלטוריא לגמרי בהביט באור בהיר הזה והקנאה והשנאה גדלה ביותר והגישו מחדש לה"ר הרבה ע"פ גב"ע ביתר שאת לפני הגר"א זלה"ה. ותחת אשר מקודם אמרו רק ששמעו ע"פ השמועה

אבל אח"כ היו מעידים עדות גמורה שכן ראו שהחסידים אינם מתנהגים בדרך התורה ונתעורר הגר"א ביותר לרדוף את החסידים. ואנ"ש היו מוכים ולוקים. . . . וחסידות פרשה כנפיה על פני רחבי מדינתנו ס' בית רבי ח' א' פ' ה'

There were difficulties, however, because as R. Menachem Mendel began to reveal the bright light of the Baal Shem Tov and the Magid, the discord with the Misnagdim (opponents of the Hasidim) began to increase as their jealousy and hatred reached even greater heights and the tale bearers brought more testimony before the Gaon of Vilna, of blessed memory. While they had, up until this time, only repeated "rumors", now they actually gave eye witness reports that the Hasidim were not acting in accordance with the Torah. The Vilner Gaon was aroused to pursue the Hasidim with greater zeal and our brotherhood (Anshei Shlomeinu) were the victims of beatings and floggings. . . . [Despite this,] Hasidism spread its wings over the breadth of our country. **Sefer Bais Rebbi 1:5**

E.

אוהבי אחי ורעי העומדים על התורה ועל העבודה אנ"ש המנין דק"ק ווילנא. ד' עליכם יהי' נס"ו . . . בוודאי אין לך מצוה גדולה מזו לעשות שלו' בישראל . . . והרבה מאד טרחנו בזה ולא עלתה בידינו . . . הנה מראשית כזאת הודענו והלכנו אל הגאון החסיד נ"י לביתו להתווכח עמו ולהסיר תלונותיו מעלינו, בהיותי שם עם הרב החסיד המנוח מוהר"ר מענדיל הורודוקער זצ"ל"ה, וסגר הדלת בעדנו פעמיים. וכאשר דברו לו גדולי העיר: רבינו! הנה זה הרב המפורסם שלהם בא להתווכח עם כת"ה, וכאשר ינוצח בוודאי הנה בזה היה שלו' על ישראל, דחה אותם בדיחויים וכאשר החלו להפציר בו מאד חלף וחלף לו ונסע מן העיר, ושהה שם עד יום נסיעתנו מהעיר כידוע לזקני עירם. . . . נסענו לק"ק שקלאו ג"כ לוויכוח ולא עלתה בידינו ועשו לנו מעשים אשר לא יעשו ושינו טעמם והבטחתם אשר הבטיחו תחילה שלא לעשות לנו מאומה רק כראותם שאין להם מה להשיב על דברינו באו ביד חזקה ותלו עצמן באילן גדול הגאון החסיד נר"ו. אגרת מהרה"ג ר' שניאור זלמן לק"ק ווילנא תקנ"ז, ס' אגרות הקודש אגרת ל"ד

My beloved brethren and friends who safeguard the Torah and Divine service, Anshei Shlomainu (trusted members of our group), of the minyan of the holy community of Vilna. May Hashem be with you forever. . . . Behold, we originally went to the home of the Gaon of Vilna, may he be protected, in order to engage him in debate and to dispel his criticism against us. This is while I was with the Rav HaChasid R. Mendel Horodoker (Vitebsker), ztll"h, but he closed the door on us on two occasions. When the leadership of the city spoke to him and said, "Our master, behold their renowned Rav has come to debate with his honor. When he will be defeated, there will surely be peace in Israel." He rejected their entreaties, however, without giving them sufficient cause. When they began to pressure him in earnest, he abruptly left the city. He stayed away until the day of our departure from the city, as is well known by the elders of the city. . . . We traveled to the holy community of Shklov in order to debate with them, but we were not successful and they acted towards us in a despicable manner. They reneged on their promise not to cause us any harm when they saw that they had nothing to counter our arguments. It was then that they went against us with force. They based their position upon the Gaon of Vilna, may Hashem protect him. **Letter from R. Shneur Zalman of Liadi to the Hasidim of Vilna, 1797, Igros HaKodesh, Igeres #34**

III. Rav Menachem Mendel and the Resettling of the Holy Land

A.

ברוך ד' שהחיינו וקימנו והגיענו לארצה"ק ביום ה' אלול תקל"ז לפ"ק בשלו' כמעט לא נפקד מאתנו איש. ואפי' מאותה הספינה שנסעה למדינת "קרים" ואנשים בה מעט . . . אשר הציל מהשאת והשבר את כל האנשים הידועים בשם חוץ מדרך הטבע. ואשר חיו מן האנשים גם המה באו משם לכאן. . . . וד' הצליח דרכי לעבור על הים השחור בשני מעל"ע ועל הים הגדול עברנו כמעט כולנו בספינה אחת בז' ימים, והמותר בט' ימים. והנה נסעו מאנשי קושטא העיר כמה מאות נפשות על קברי אבות ונתאחרו כ"ב יום. . . . והנה על היבשה שלו' על ישראל ב"ה במקום "גאלאץ" גם בכל ארץ וואליחיי' שהוא לערך שבוע אחת אין פוצה פה ומצפץ. מכתב מר' ישראל מפאליצק ט' אייר תקל"ח

Blessed be Hashem who has kept us alive and sustained us and brought us to the Holy Land on the fifth of Elul, 5537 (1777) in peace. Very few were lost on the way. Even that ship that [was driven off course] toward Crimea had very few passengers [to begin with]. [Thankfully,] . . . those noted individuals who survived the shipwreck were saved in a supernatural manner. . . . Hashem blessed my journey as we transversed the Black Sea in only forty eight hours and most of us traveled together in one ship and traveled over the Mediterranean [from Turkey to Eretz Yisrael] in only seven days. The other group made the trip in [only] nine days. Behold there was a group who traveled from the city of Constantinople for the purpose of visiting the graves of their ancestors whose trip lasted twenty two days, [instead of seven or nine]. . . . Behold when we traveled on land to the [port of] Galati, through all of Walachia (Romania), which lasted approximately a week, we encountered absolutely no opposition. **R. Yisrael of Politzik, 9 Iyar 5538 (1778)**

B.

התאספו ובאו הרבה עניים לרוב אף לפי הנראה בהשקפה ראשונה השכילו את אשר עשו ונואלו לסמוך עצמם על ניסים והפקירו עצמם נשיהם ובניהם, אבל עמדתי על סוף דעתם הרבה מהם לשם שמים כוונתם ודעתם, המה המופלגים בעלי תורה ועבודה. והנה הנם אשר נשאר בארץ הקודש כי הרבה לרוב נספחו ובאו כולם לארץ ישראל הקדושה אבל כמה מהם חזרו מאמצע הדרך משפת הים ומסטנבול ומה גם בעונותינו הרבים מגודל עין הרע ספינה אחת נשברה ואשר נצלו חזרו לביתם הרבה מאד חזרו מאה"ק אשר לא זכו לשבת בה, והנה אם היו כולם באים היו מכסים את עין הארץ, ואשר נשאר בכאן כל מן הסמוכים לנו אהני להם שטיותם אף חכמתם עמדה להם והנה הם יריאים ושלימים. ומעתה קומו השרים לעזרת ד' בגבורים הנה מאת ד' היתה זאת פיו הוא צוה ורוחו הוא קבצם, כמו כן באו גם כן מעבר לי מק"ק טונו"ס מאנשי ספרדים באותו פרק לערך מאה ושלושים נפשות מהם עשירים וגם עניים וחכמים גם עמי הארץ מעתה אין לנו לעסוק בנסתרות לשאול מה זה: והנה עדי בשחק, נאמן עלי אבא שבשמים אשר לא היתה ידי עמהם אדרבא אשר צוחתי ורבתי עמהם עד בוש ורובם אשר לא ידעתי ושמעתי כלל, והנה אני בעניי הכינותי בעז"ה די סיפוקי ואשר אתי יש מהם בעלי יכולת וטובי לב אבל כשל כח הסבל נלאינו נשוא וכבר הוצאנו עליהם למאות גדולים אבל אין הבור מתמלא מחוליתו, ומה גם שכעת אין שום אחד מהם משתכר עדיין

שום פרנסה בשביל גירות הלשון ומנהגיהם וכולם מתפרנסים מן המוכן ואין אדם נוגע במוכן לחבירו, ולמראה עיניכם תשפטו אשר הוכרחנו לשלוח בזמן קרוב את הרב הישיש מו"ה ישראל פאלצקער ואם היו נותנים לו עשרת אלפים בחודש חליפות יציאות א"י הקדושה היה בז לכל דבר אבל ההכרח הביאנו לכך. . . . נאום השפל באמת מנחם מענדיל בהרב מו"ה משה זצלה"ה שנת תקל"ח לפ"ק פה צפת תוב"ב: ספר פרי הארץ מכתב ב' שנת תקמ"ח

Many impoverished people assembled and came [to Eretz Yisrael]. Even though at first glance it would seem that these people acted foolishly in relying on miracles and compromising their lives together with the lives of their wives and children, nonetheless, after deliberation, I realized that the intention and attitude of many of them was truly for the sake of Heaven, these are [among] the outstanding members of our community, masters of Torah and Divine service. I am referring to those who remained in the Holy Land, for although large numbers of them joined us to come to Eretz Yisrael HaKedoshah (holy), many of them turned back; some in the middle of the way, some by the sea shore and others by Istanbul. In addition, through our great sins from the effects of the evil eye (from jealousy), when one ship [of ours] was wrecked, the survivors returned home. [Furthermore,] a great number of them returned home after arriving in the Holy Land, for they didn't have the merit of settling in it. Behold, had they all come, they would have covered the face of the land. Of those who stayed here with us, those who joined up with us, their [seeming] foolishness was successful, for [it was actually motivated by] their wisdom which stood them in good stead. They are truly G-d fearing and perfect in their ways. This being the case, I now ask you, O noblemen, arise to assist Hashem with the mighty ones. Behold that was directed by Hashem. His mouth commanded and His breath assembled them. Similarly, a group of Sephardim from the holy community of Tunis came at that time [to join us], a group of approximately one hundred and thirty souls. Some of them were wealthy and others poor. Some were learned and others were unlearned. It is not for us to delve into the hidden matters of Hashem and ask why this was so.

Behold my witness is in Heaven. My Father in Heaven is my witness that I did not encourage them to join us. On the contrary, I yelled at them and argued with those [who I knew were planning on coming]. [In fact,] I wasn't even aware of the presence of most of them. Behold, I, in my impoverished state prepared, with G-d's help, enough to sustain myself. Amongst those that were with my group were those that were economically well off and philanthropically inclined. We didn't have the ability, however, to sustain the others that joined us and we feel under tremendous strain. We have already spent hundreds of large coins on their behalf and we have no source to replenish the loss (literally: The soil taken out of a pit cannot refill its cavity). Most certainly this is the case today when none of us can find a livelihood because of our unfamiliarity with the local language and customs. Each one of us is subsisting on the money which we brought, which cannot sustain the community. You can clearly see that we were almost immediately forced to send the elder scholar, R. Yisrael Politzker. . . . **These are the words of the truly humble Menachem Mendel b. HaRav Moshe, of blessed memory. 5538 (1778), Tzefas. Sefer Pri HaAretz, Letter 2**

C.

שבאנו לאה"ק לעיה"ק צפת תובכ"א אני וב"ב כולם מקטנים ועד גדולים בתוך הכאים יותר משלש מאות נפשות, עם רבינו הגדול החסיד הק' ומפורסם מוהר"ר מנחם מענדיל נ"י . . . וכעת הופיע ברחמיו וברוב חסדיו . . . ומצאנו בה [בצפת] בתים הרבה גדולים וטובים מאין יושב. וכעת אנו מתפללים בביהכנ"ס של הבית יוסף. ויש כאן שלשה בה"כ בנויים והרבה בתי כנסיות חרבים. ועוד בונים לנו ביהכ"ס חדש. והטבילה היא במקוה שיסד האריז"ל. וכל קברי הקדושים הגדולים היינו ועל קבר האריז"ל התפללנו ועל קברי נביאים תנאים ואמוראים ע"ה וכמו חלב ודשן תשבע נפשי בעת שפתי רננות יהלל פי. ובמעט אשר טעמתי ויאורו עיני מכל הימים אשר הייתי חי בחו"ל. הרבה זכיתי. . . ומגודל שלומה של עיה"ק צפת תובכ"א אין להגיד. והנה המקום רחבת ידים, ואפשר להתפרנס לכשיתישב, אבל עדיין אין אנו מכירים בלשון ומנהגי המדינה, וגם כעת נמצאים בשווקים מכל דבר אוכל נפש ושאר דברים, רק תבואה ביוקר מפני הארבה והמלחמה שהי' עד עתה. . . מכתב מר' ישראל מפאליצק ט' אייר תקל"ח

We came to the Holy Land, to the holy city of Tzefas, may it be speedily rebuilt and established in our own days, myself and my entire family, the young and old, together with our entire group, more than three hundred souls in all, and together with our great master, the holy and famous Hasid, R. Menachem Mendel. . . . At this time, Hashem shined forth his compassion and great kindness . . . and we found in Tzefas many large and goodly houses that were unoccupied (for the last seventeen years since the great earthquake of 1760). At the moment we are davening (praying) in the synagogue of the Bais Yosef (R. Yosef Caro). There are three synagogues that remain standing and many which are desolate [and in need of repair]. In addition, they are building a new synagogue for us. We immerse ourselves in the mikveh of the Arizal. We pray at the graves of the holy and great [tzaddikim], especially the Arizal, as well as by the graves of the Neviim, Tanaim, and Amoraim, of blessed memory. . . . In the little that I have tasted [of the land], my eyes have become more enlightened than all of the days that I lived in Chutz L'Aretz (outside of the land of Israel). I have merited much. . . . One can't begin to describe the great peace that rests in the holy city of Tzefas. Behold, there is plenty of room for everyone and it will be possible to find a livelihood as soon as we settle. We are not familiar, however, as of yet, with the language and customs of the land. Even now, every type of food is available in the market place as well as other items. The only problem is with the grain which is very expensive due to a plague of locusts and the war that only recently ended. . . . **R. Yisrael of Politzik, 9 Iyar 5538 (1778)**

D.

וכי מצאנו את העיר שלו"ה ושקט"ה מן המלחמות שהיו בין מלכי כנען זה על זה והיה ממש שעת חירום שלא עבר בה רגל אדם ממקומו אל מקום הסמוך לו. ונראה בחוש לעיני כל גודל חסד השי"ת שהפליא עמנו לעשות שלו' בארץ מעט קודם בואנו לקדושת הארץ מקור החיים. וריבוי קדושת הארץ והפלגת שבחה אין לספר ולסיים. . . . ואודיע גודל חסדי השי"ת עלינו שנתן חן כולנו בעיני הספרדים והאשכנזים אשר בכל ערי ישראל וממש הם בעיניהם כחגבים לנגד האנשים השלמים אתנו. כי שלחו עוד מירושלים עיה"ק ת"ו בבקשה וחנוניה גדולה שנקבע לדור עמהם. וגם בטבריא בקשו אותנו פעמים רבות. והיינו בר"ח שבט בעיה"ק טבריא תובכ"א ונתעכבנו שם בערך שני שבועות וממש היה בעיניהם כימים אחדים מגודל האהבה והתשוקה שיש לכולם לדור עמנו במקום אחד. והרב הגדול המפורסם איש

אלקי מוה"ר מנחם מענדל עשה שידוך עם בנו המופלג מ' משה עם חכם גדול ומפורסם בתורה וחסידות ובעשירות, ונתן נדוניה סך שמונה מאות אריות והוא מיקירי וחשובי הספרדים שבירושלים תובכ"א, והחכם הנ"ל הוא מחותן של חכם הכולל של טבריא שהוא כעת נתמנה לרב למדינה גדולה של טורקיה. וכל הספרדים יודעים מכל הגבית עדות שהיו בחו"ל ומחסדי השי"ת שהיו בעיני כולם ללעג ולקלס גדול ומאוסה היא אצלם זאת הקנאה מחמת התאוה כמו שמאוסה אצל כל אנשי שלומנו. . . . נאום אברהם בא"א מו"ה אלכסנדר כ"ץ זצלה"ה. ספר פרי הארץ מכתב ג' שנת תקל"ח

We found that the city was peaceful and calm, after having experienced a civil war in which everyone was afraid to leave their place. We actually see the great kindness which Hashem acted towards us that a state of peace had just been inaugurated right before we came to the sanctity of the land, the source of life. We can't begin to relate the tremendous sanctity of the land and its extraordinary praises. . . . I want to inform you of the great kindness that Hashem showered upon us that we found grace in the eyes of all of the Sefardim and Ashkenazim who live in the cities of Israel. They view themselves as mere grasshoppers in comparison to our brotherhood [of Hasidim]. For they have sent messages from the holy city of Jerusalem, begging us to settle amongst them. In addition, the city of Tiberias has frequently requested us to live amongst them. We visited the holy city of Tiberias, may it be speedily rebuilt and established in our own days, on Rosh Chodesh Shevat and we stayed there about two weeks. To them it felt like only a few days because of the great love and desire that each one of them has that we all live together. The great and famous man of G-d, R. Menachem Mendel, made a shidduch (matrimonial match) for his extraordinary son, R. Moshe, with the daughter of a great scholar, famous for his Torah, piety and wealth. He gave a dowry of a sum of eight hundred lion thalers. He is from the most precious and prestigious Sefardim in Jerusalem. This scholar is a mechutan (related through marriage) to the Chief Rabbi of Tiberias who has just been appointed to become the Rav of a large province in the Ottoman Empire. All of the Sefardim are aware of the testimony that was gathered in Chutz L'Aretz (outside of Israel) [against the Hasidim]. Through the kindness of Hashem, however, they viewed it with derision and scorn . . . just as it is viewed by the members of our brotherhood [of Hasidim]. . . . Avraham b. R. Alexander Katz, of blessed memory [of Kalisk]. **Pri HaAretz, Letter 3, 5538 (1778)**

E.

והנה הא דרכי בראש מקדמי ארץ ישראל הייתי חושק ומתאוה ג"כ לייחד ולאחדות אבל מה אעשה כי בינותינו המליץ היה מפיה כזבים ודובר שקר נגד עיניהם להעליל עלילות ברשע אותנו לפניהם פני ארי ולכן אף אם היה לבם כלב הארי המס ימס. ואף כי לו חכמו ישכילו זאת שקר ענו בנו ולא יאשמו כל החוששים כי מה יעשו שאין לדיין אלא מה שענינו רואות ואזניו שומעות והקולר תלוי בצואר העדים. ואחר אשר כל פה דובר נבלה עלינו ויהי העם כמאכולת אש על אחיו לא יחמולו לכן אף אם היה רצוני לתווך השלו' הוא לא כן ידמה ולבו לא כן יחשוב. כי להשמיד בלבבו ולהכרית לא מעט אני שלו' וכי אדבר המה למלחמה אך עתה פנו בנו. . . . והנה כדי לטהר עצמינו מכל החשדים באמת אשר טפלו שקר עלינו מעידים אנו עלינו את השמים ואת הארץ. והנה א-ל אלקים ד' הוא האלקים הוא היודע וישראל הוא היודע אם במרד ואם במעל ח"ו נעבור אפילו איזה דבר סייג וגדר מצוה איש את קברו לא יכלה ואל יושענו כהיום הזה ומה עלינו עוד לעשות ותעש. ומעתה אלופינו

אדונינו אחינו בשרינו מה שעבר אין והיה כלא היה. אבל אנו מתפללין על העתיד לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. ובטחתי שמצאתי חן בעיני המקום ויושבי שבת תחכמוני ולא יחלקו עוד ולא יחצו, וד' יתן אומר המבשרות שב"ע רב ישאו הרים שלו' לעם היושב בה נשוא עון: ס' פרי הארץ מהרה"ג ר' מ"מ מוויטעבסק, שנת תקל"ח, מכתב א'

Behold, it was my way before coming to Eretz Yisrael to desire unity. But what can I do when the go between concocted lies to depict us as evil people before the countenance of the lion (the Gaon of Vilna). . . . Since they are all speaking against us in the worst possible terms and the people are like glowing coals, [burning] each other without compassion, it is impossible that there be peace amongst us. . . . **Sefer Pri HaAretz, R. Menachem Mendel, Letter 1**

F.

. . . והנה א-ל א-להים ד' הוא היודע, כי שקר ענו בנו, הנני עומד כהיום על אדמת קודש, והיה ד' לי לאלקים עד, בו אני נשבע ובשמו אני נושא, באם שיש בנו ובדעתנו ובאמונתנו ח"ו שום שמץ דופי, או ח"ו כפירות תורתנו הקדושה שבכתב ושבעל פה, אפילו איזה סייג וגדר מצוה נגד ד' ונגד משיחו, אל יושיענו היום הזה. ועד ד' בינינו שהננו מעבירים על דעתנו, ועוזבים ומוחלים לכל מי שכעס והקניט אותנו, וכל מי שהרע לנו בין בגוף ובין בממון ד' הטוב יכפר בעדם, ולא יעשה שום רושם כלל, שכלם לשם שמים נתכוננו, ואם חטאתי נגד כבודם, אשר קטנם עבה ממתני, אני והנלוים עלי, חליתי פניכם עד בוש למחול לי, וד' הוא הטוב, והוא רחום יכפר עון, ואתם הדבקים בד' אלקים חיים ובמדותיו, תענו ותאמרו סלחתי. . . . ומובטחני באנשי קריה נאמנה שלומי ישראל שישלימו נאמן לנאמן. אגרת מהרה"ג ר' מנחם מענדל מוויטעבסק לראשי ק"ק ווילנא, הובא בס' אבן אפל לדוד כהנא ע' 011-111 ובס' בית רבי ט'

Behold, Hashem knows that they testified falsely against us. Behold, I am standing today on the holy land, and may Hashem be my witness, for I swear in His name, that there is not the slightest taint in our beliefs, G-d forbid, nor do we deny our holy Torah, neither the Torah Shebikesav (written Torah) nor the Torah Shebaal Peh (the Oral Torah), nor any Rabbinic fence . . . Hashem is also our witness that we forgive all those that have hurt and angered us. May Hashem forgive all those who have done us bodily or monetary harm. We ask that Hashem not harm them in the least for their intention was for the sake of Heaven. If I have sinned against their honor, for they are far greater than I, I, and my group, ask forgiveness from them. . . . I am certain that the community of the faithful city, will repay faithfulness to the faithful. **Letter from R. Menachem Mendel of Vitebsk to the leadership of the Jewish community of Vilna**

IV. Difficulties and the Maintenance of the Settlement

A.

הנה בעת בואינו לארץ הקודש מצאנוה חריבה ושוממה. ואדם אין לעבוד את האדון השם באמת. והאשכנזים אשר ישבו לפני שם הם חסרי דעת המצירים ומציקים את עובדי ד'. ברם הישיש ר' וואלף סטאנוור (ואחד) ור' אורי מק"ק ווילנא המה המתארים לעבוד ד' באמת והחדשים אשר מקרוב באו ממדינת וואלין פאדאליה ואוקריינא הגם כי הוצאנו ממון רב עליהם בראות אותם בדלות ושפלות ואין להם עוד עזר מאתנו נתחברו אלו לאלו לצער ולחרף אותנו. ובפרט הרב מו"ה . . . וגם . . . לא מצאנו בעיר הקודש צפת תוכב"א כ"א רשעים גמורים מאמינים בש"ץ ימ"ש. ועליהם . . . והאשכנזים עמהם לחצונו בלחץ זה הדחק. ונצטרף דלות ושפלות וסכנת נפשות ממש. והפקיד ימ"ש בא עלינו בעלילות דברים והתפאר בזה הלשון בזה השבוע אשים כולכם בכבלי ברזל. ומחמת זה הסיבה נפלתי על ערש דוי כמה חדשים בשנה שעברה, ועל כולם מי יוכל לספר ולסבול גודל חלול השם באמרם כל היום איה אלוקיך וגו' הלא יראתך וגו' אשר תקצר היריעה מהכיל ביאור בזיונות ושפלות יראי ד'. ממש כמו חוכא ואיטלולא בעיניהם. והנה כבר נתיסרנו מהרשעים בחו"ל אבל לא מנהם ולא ממקצתם מה שמצאתנו בכאן:

ועתה הודינו לאלקים עליון לא-ל גומר עלינו. ברוך השם אשר לא השבית לנו גואל פדה בשל' נפשנו ויעל משחת חיינו, הקים מעפר דל מאשפות הרים אביון, בעת בא חביבי הרבני המופלא מו"ה שלמה זלמן הכהן משולח שלנו שלם בגופו שלם בממונו. חסדי ד' כי לא תמנו נס בתוך נס ותחבולות מלחמה עם הפקיד כפי המדבר אליכם. ובידו כתבים פתוחי חותם ופסקים (מכת"ר) בהסכמות הרב הגאון הישיש (והסכמת) וגבאי א"י דק"ק בראד לתקן העבר בסילוק חובות יחיד וציבור, ותקטן עוד זאת בעיני אלקים ואדם וידברו גם אל בית עבדו למרחוק להטריפני לחם חוקי הקצוב מדי שנה בשנה, ומי יוכל לספר עזוזו ונפלאותיו אשר עשה עמנו. והיא אתחלתא דגאולה כי נתגדל ונתקדש שמו הקדוש בעיני כל תפול עליהם אימתה ופחד. ולא מצאו ידיהם ורגליהם מקום לנוס שמה ולהסתר כן ינער ד' רשעים מן הארץ ומלאה פה לפה עובדי ד' עד כי יגאלנו גאולה שלימה אמן. . . והנה אהובי אחי ורעי דעו נאמנה כי יודע אני בירור גמור שכל היסורים שעברו עלינו זה שלש שנים הם יסורי ארץ ישראל ואין מביאין ראייה מן השוטה כי אין שוטה נפגע. אבל מי שכונתו באמת השוו חז"ל (ברכות ה ע"א) א"י לתורה ולעוה"ב ואי אפשר כי אם ע"י הנסיונות. ואם אמור יאמר שהיסורים שעברו עלינו הם מחמת הנסיעה ברוב עם ופירסום והוא ימלט עצמו בחכמתו הלא נופל תחת הטבע, ומי שהוא מאמין בדברי חז"ל באמונה שלימה יש כמה דרכים לפניו יתברך שיקוימו דברי חז"ל ואין ביד האדם להנצל מזה: ואני מחמת עגמת נפש שהיה לנו בצפת ת"ו מהפקיד הלכתי עם חביבי וידידי הרב הגדול בוצינא קדישא מו"ה אברהם הכהן נ"י ויזרח לעיה"ק טבריא תובב"א. וראינו בעינא פקיחא שהספרדים של עיה"ק הנ"ל צדיקים ותמימים ובפרט הרב המובהק ר' דוד אשכנזי. . . שם, מכתב ד' ניסן שנת תקמ"א

Behold, at the time we came to the Holy Land, we found it destroyed and desolate and there was no person to serve the L-rd in truth. The Ashkenazim who originally lived there are lacking intelligence and torment and distress those who serve Hashem. There are exceptions, though. The elder scholar, R. Wolf Stanover, and R. Uri of the holy

community of Vilna, truly desire to serve Hashem. The new immigrants, who recently came from Volhyn, Podolia, and the Ukraine, even though we spent a great fortune on them, as we saw them in an impoverished and humbled state, after we were no longer able to support them, joined forces with the other Ashkenazim to torment and curse us, especially, HaRav . . . and also . . . In the city of Tzefas we only found completely evil people, believers in Shabbtai Tzvi, may his name be blotted. The Ashkenazim joined forces with them and oppressed us terribly. This was combined with poverty, humiliation, and actually danger of life. The governor, may his name be blotted, came to us with false claims and threatened us saying, "I swear that I'll put all of you in chains!" Because of this, I became ill and bedridden for several months this past year. But the worst thing is the immense Chilul Hashem (desecration of G-d's name), as they taunted us the entire time saying, "Where is your G-d . . ." I can't begin to describe the degradation and humiliation that those that fear Hashem (Hasidim) experienced. We literally became a laughing stock in their eyes. Behold we have already suffered at the hands of the evil ones in Chutz L'Aretz (outside of the Land of Israel) but it was only infinitesimal compared to what we experienced here.

But now we wish to express our thanks to the Almighty for what he has done for us. Blessed be Hashem who has provided for us salvation and has lifted the destitute from the dust and dung heap, by bringing us the great Rabbi, Shlomo Zalman HaKohen, our emissary, in health together with sufficient funds. He brought with him letters and rulings of the elder Gaon and the trustees of the Land of Israel Fund in the city of Brody to correct the past and pay off the debts of the individuals and the community and, even more importantly, they instituted a regular dependable system for the yearly distribution of funds. Who can relate the power and miracles that Hashem has wrought. This is the beginning of the Redemption as His name has become glorified and sanctified in the eyes of all, as [our enemies] have become seized with fright and have no place to flee and hide. May Hashem remove the evil from the land and may it become filled with those that serve Him (Hasidim) as part of His complete redemption. Amen. . . . Behold my friends, brothers and colleagues, you should surely know that I realize without a doubt that the suffering that passed upon us these last three years is the suffering that is entailed with [settling] Eretz Yisrael (See Berachos 5a). . . . If someone says that this suffering is as a result of our traveling with a large contingent and with public fanfare, and that a wise man can avoid such suffering, [he is simply misguided]. . . . It is not in our hands to avoid such suffering. . . . Because of the agony that we experienced through the governor, I went with my dear friend, the great Rav and holy lamp, R. Avraham HaKohen, [of Kalisk], may his lamp shine brightly, to the holy city of Tiberias. We saw clearly that the Sefardim of that holy city are tzaddikim and of perfect faith, especially the erudite R. David Ashkenazi. . . . **Sefer Pri HaAretz, Letter 4, 5541 (1781)**

B.

קול אומר הודו לד' כי טוב על כל הטובה אשר עשה ד' לישראל, להציל לעינינו ועל ידינו את שאר יתר אחינו בני ישראל ונפשות ביתם מרעב ודבר וחרב שעל פני השדה, כי בשדה נמצאו והמדינה משובשת בגייסות כידוע, ואנחנו בשם ד' אלקינו חומה היינו להם למחסה ולמסתור מכל אלו, בהוצאה מרובה כפי רוב שני הרעב, ורבה מקנתם להספיק להצטרכותם

אף כי בצוק העיתים הדוחק את השעה, דחיקא שעתא טובא, ומגרר גריר הוצאה יתירה מיתר הגזם גוזמא רבה אם את הצטרכותם יאסף להם ומצא להם שאין שיירות מצויות ע"י שלוחים מיוחדים רץ אחר רץ, מלבד חבילי טרדין להשיג רשות מן הפאשא יר"ה, ומתושבי הכפרים הסמוכים להניח להם מסביב בטח בדד עין יעקב וישראל: ולקול הרעש אדיר וחזק מטה יד ישראל באמצע, שהיה העולם שמם מבלתי יכולת אפשרי להשיג שום הלואה על הוצאות במזומנים כי אם סחורה פחותה מסוחרים ברבית ובמקח הכפול ומשולש בערכם להפסיד, ולהפסיד תיכף במכירתם על מזומנים למען הצלת נפשות, ולזאת נכנסו בחובות גדולים ועצומים ונוגשים אצים, רבים קמו עלינו עד אפס מקום לעבור מפניהם ואח"כ כלה פרוטה מן הכיס בכל העיר מרוב ההלואות וגם ננעלה הדלת מפני לוויין אצל הסוחרים מעיר עכו עד אפס השגתינו שום אוכל להשיב נפש בין הפרקים, והיינו לוקחים מן הגוים תושבי העיר נשך אוכל נשך כל דבר על חד תלת עד זמן ביאת הכסף והנה כבר היה אפס תקוה גם לזאת. ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה את צרור הכסף משלוח ידם ע"י שד"ר הנ"ל לשלם מקצת נשיינו ועם המותר לחיותינו חיי שעה, ויקנא ד' לארצו ויחמול על עמו והמגפה נעצרה בחצי כסליו ברוך ד' אלקי ישראל: ס' פרי הארץ שנת תקמ"ו מכתב ט"ז

We are expressing our thanks to Hashem for all of the good that He did for the Jewish people to save, before our very eyes, through our efforts, the remnant of our Jewish brethren and their households from the famine, plague, and sword that was all around us and which affected the surrounding countryside which was in a state of upheaval, as is well known. . . . This involved inordinate expense due to the prolonged famine and the terrible conditions . . . It was impossible for us to borrow money. [Our only recourse was to] buy inferior merchandise for exorbitant sums on credit with interest and to immediately resell the merchandise at a loss in order to gain enough money to sustain us. Because of this we incurred tremendous debts with immense pressure for repayment from the creditors. So many creditors came to us at one time that they blocked our way [on the street] and we could barely escape them. Afterwards, it became impossible to obtain any more loans from the city and we couldn't even obtain them from the merchants of Acco. We simply ran out of money to purchase any food and bought food and other necessities on interest of three times the amount. By the time the money came in from Chutz L'Aretz, we couldn't obtain food even through that means. Blessed be Hashem who sustained us through the monies sent through our emissary and we were able to pay off some of our debt and with the rest of the monies were able to sustain ourselves temporarily. Hashem finally had compassion for His people and the plague stopped by mid Kislev. Blessed be the G-d of Israel. **Sefer Pri HaAretz, Letter 16, 5546 (1786)**

V. Appointing New Leadership in Chutz L'Aretz and the Collection of Funds

A.

והנה בע"ה כעת עמכם גדולים חקרי לב, ה"ה הרב החסיד המפורסם בתורה וביראה איש אלקים קדוש מו"ה ישראל פאליצקר ד' ישמרהו, וה"ה חכמי חרשים ונבוני לחשים גדולי העצה מפורסמים בתורה וביראת ד' כל ימיהם חריפים ושנונים וותיקים ותמימים כבוד מו"ה יששכר בער סג"ל מ"מ דקהילת ליבאוויטש וכבוד הרב מו"ה שניאור זלמן ד' ישמרם ויהיה שמם לעולם. והחוט המשולש וכו' אשר בע"ה בידם טובם מרב טוב הגנוז והצפון להאיר עיניהם ולהחיותם ועצתם אמונה ופעולתם אמת: וברם כל הדברים שאמרנו לפניכם לא יסורו

מכם ואשר לו הכח והממשלה הוא יחון לרחמכם וישתבח שמו הגדול, כי נכבשה הארץ לפנינו וכי נמוגו כל יושביה מפנינו. והקמים עלינו הפיר ד' עצתם ויפלו בשחת מפעלם. ואם יעזרנו השי"ת שלא נצטרך לדאוג בעניני הפרנסה מוכנים אנחנו בע"ה לעמוד על יד דרך השער לד' לעורר רחמים עליהם, שימלא ד' להם כל די מחסורם. והנה שמענו גודל הגלגול והלחץ אשר היה לאהובנו ידיד נפשנו ציר נאמן לשולחיו הרבני חו"פ מו"ה יעקב מסמאליין נ"י בנידון גביות הכסף המתוכן. באנו בגזרת וכו' בכל תוקף ועוד על מה שגזרו החכמים השלמים ה"ה הרבנים הנ"ל. שכל הכסף הנגבה יהיה מונח במזומן, ולא לשנות להוציאו לשום דבר אף של מצוה, ופשיטא שלא להלות על הוצאת עוברים ושבים. כי כסף הנ"ל הוא חיי נפשות, וע"ז נאמר (משלי כב, כג) וקבע את קובעיהם וגו'. כי הלא ידוע למעלתכם בע"ה כי מעולם לא היינו מאוהבי כסף ח"ו אבל כי הוצאת אה"ק מרובה ויאמינו לנו כי בצמצום גדול יעלו ההוצאות לכל אחד מאתנו בכל שבוע חמשה רענדליך פוליש. ויושבי הארץ אשר יצאנו ממנה לא ידעו ולא יבינו מצער ישבנו בו. ותוכן הדברים המטבע אשר בא"י הנקרא פיאר"ע היא כמו פרוטה בחו"ל אפילו בשנת זול גדול. ומחמת זה ההוצאה בא"י ד' וה' פעמים כמו בחו"ל, וזה אמת צלול וברור: והנה ממדינתנו לא הגיע כי אם סך הידוע, וממדינת וואלין הגם בשנה אשתקד הגיענו סך מסויים כדי צרכינו בצמצום, אבל בשנה הזאת לא הגיענו כי אם חמשים אדומים לשנינו, ומרגלא בפומם עלי שמעת התחלתי לשרת בקודש להיות עבד ישראל להוכיחם בתוכחה מגולה ואהבה מוסתרת עקרתי סיכי ומשכני ממדינתם למדינת רוסיא, ק"ו נגד אהובי רב חביבי כבוד הרב הגדול מו"ה אברהם הכהן נ"ו, ואם הם אשר נפלות אהבתם לנו ונפשנו קשורה בנפשם לא יהיו עזר מעירם לנו על מי מוטל הדבר יותר, ולהוי ידוע למעלתם כי אם דעתינו תהיה צלולה באה"ק בהרווחה בלי טרדת הפרנסה יהיה תועלת גדול לנו ולכל ישראל באמת בטוחים אנחנו בו ית'. לכן אחינו אהובי נפשינו תשכילו ותצליחו בכל אשר תעשו. ועלינו להעתיר בעדכם בכל פינות אשר אנחנו פונים לד' אלקינו שתשכילו ותצליחו הן בנפש והן בגוף והן בממון: ד' שלו' לכם, פה עיה"ק טבריא תובב"א השפל באמת מנחם מענדיל בהרב מו"ה משה זצלה"ה ונאום אברהם בלא"א מו"ה אלכסנדר כ"ץ זצלה"ה: ס' פרי הארץ. מכתב ה' שנת תקמ"ב

Behold, you have great leaders to guide you . . . R. Yisrael Politzker . . . , R. Yissacher Ber Segal, Magid of Lubavitch, and R. Shneur Zalman, may Hashem protect them. . . . The land is already subdued and the inhabitants are in dread of us and Hashem has foiled the plans of our enemies and they have fallen in the pit that they dug for us. If Hashem helps us that we needn't worry about our livelihood, we are prepared to pray on behalf of our brethren that Hashem fulfill all of their needs. . . . We hereby reiterate the decree which was made by the aforementioned Rabbis that all of the monies that are collected shall not be used for any other purpose, even for the use of a mitzva, and most certainly not to loan them out to travelers to cover their expenses, for these monies sustain our very lives. . . . You well know that we do not desire [to amass] money, G-d forbid. The expenses of living in the Holy Land are enormous and believe us that for our basic needs we need to spend a sum of five Polish Rendelich (coins). Those who live in our former lands have no idea of the suffering we go through in order to live here. The crux of the problem is that the [precious metal] coin which in Eretz Yisrael is called Piareh has the buying power of only a peruta in Chutz L'Aretz, even when things are very cheap. Because of this, the cost of living in Eretz Yisrael is four to five times what it is in Chutz L'Aretz. This is absolutely true and obvious.

Behold, from our country, (Reissin-White Russia-Belarus) we only received the sum of which you know. From Volhyn, even though we received from them last year enough to barely satisfy our needs, this year we only received fifty red (gold) coins for both of us. They have a common saying [in Volhyn] that as soon as I began to serve them in the capacity of being G-d's servant (i.e. a Magid) to rebuke them openly, but with concealed love, I moved to Reissin. These [warm] feelings are felt even more as regards my beloved friend HaRav Avraham HaKohen [of Kalisk]. If they, with all of their feelings of love, don't help us, who can we turn to? You should know that if our minds would be clear without being burdened with making a livelihood, it would be of great benefit to us and to all of the Jewish people. We truly trust in Hashem. Therefore, our brothers, the love of our souls, you should be successful in all of your endeavors [on our behalf] and we will, in turn, pray on your behalf for spiritual, physical and monetary success. . . . Tiberias . . . The truly humble Menachem Mendel b. R. Moshe, of blessed memory, and Avraham b. Alexander Katz [of Kalisk], of blessed memory. **Sefer Pri HaAretz, Letter 5, 5542 (1782)**

B.

ועל דבר אשר העמיקו שאלה אם הגבה למעלה איזה איש צדיק עליהם מן המפורסמים לגדולי הצדיקים, ולהביאו למדינת רוסיא שיוורם הדרך אשר ילכו בה, לכן אחרי אשר בעצתי ישאלו קודם כל מחוייבים להאמין בי, ולהאמין לדברי הנאמרים באמת בלי שום פניות עצמי ח"ו כי ירא אלקים אנכי ובדבר המסור ללב נאמר בו ויראת, עד בשחק נאמן עלי כי הנני אוהב כל הצדיקים המפורסמים דמדינת וואלין וליטא, וכולם לא נחשדו בעיני ח"ו, ובחזקת שיכולים להפקיר דמיהם ממש עבורי ת"ל, ואם גם אין זאת לעולם בטחתי בד' לעולם לא אמעד: אבל אמתת נקודת לבבי אודיע לכם, כי ידעתי אתכם גם מתמול גם משלשום גם מאז דברי אליכם, ראשונה אחת היא ע"כ אמרתי תם ורשע הוא מכלה, היא הגדלות הטמאה שתטמא האדם בחייו וכו', וכ"ש אתם גם אתם, והנה באמנה אתי כל דרכי יסכנונו להם להפיל מאתם הגדלות ולחזק השפלות בלבם, ועדיין מובטחני שיהיו מוחזקים בה עד שלא יחפשו חפש מחופש דרכים שונים, וממש כל הדרכים בחזקת סכנה הם לפניהם, שלא יאחזו בזה וגם מזה אל יניחו ידיהם ממש, וחלילה אפשרות הוא לצאת מדרך הטובה ר"ל. אבל אם לי ולקולי תשמעון החפצים לירא את ד' יספיק להם מעט הכמות ורב האיכות המבואר באגרת הלז על זמן מה, וזמן מה יתקרבו אל הצדיקים והחסידים ה"ה הרבנים השלמים המבוארים לעיל (מו"ה ישכר בער מק' ליבאוויץ ומו"ה שניאור זלמן מק' לאזני), . . . ס' פרי הארץ מכתב ח' שנת תקמ"ד

Regarding the question of choosing one of the celebrated Tzaddikim and bringing him to Russia (Reissin) to guide them on the right path: Since you have asked my opinion in the matter, you are required to trust me and my words, which are said without any personal motivation, G-d forbid, for I am a G-d fearing person. . . . Heaven is my witness that I love all of the renowned Tzaddikim of Volhyn and Lithuania. None of them are suspect in my eyes, G-d forbid. . . . I want to let you know the true reason [why I don't want them to come]. I know you well for a long time. There is one character flaw that is capable of destroying both the simple of faith and the evil. That is the impurity of pride which contaminates a person in his lifetime and beyond. This problem especially applies to you. Behold, as long as you are faithful to me, I am able to topple this pride from you and to strengthen this trait of humility. I am certain that you will further continue to strengthen

yourself in this trait as long as you don't begin to seek other paths. In actuality, danger lurks for you in all of the other paths that you may take. For you will not completely absorb the new path and you will still be holding on to the path [of pride]. G-d forbid you will lose what you have already acquired. If you listen to my advice . . . you should cling to the aforementioned tzaddikim and Hasidim, (R. Yissacher Ber of Lubavitch and R. Shneur Zalman of Liozni). **Sefer Pri HaAretz, Letter 8, 5544 (1784)**

C.

אהובינו ידידינו, הגיעו בעצמיכם מגודל הצער של איחור ועיכוב הספינה ד' חדשים ויותר, שהרי בזמן זה הצטרכות כולל האשכנזים כל הוצאות לא פחות מת"ר אדומים, והנוגשים אצים ודוחקים, שכבר עבר זמנם לשלם, וא"כ איפה אפשר ללוות עוד, וגודל רבוי ההוצאות מוכרח תמיד, אף כי לעת כזאת תאמינו לנו באמונה שהוכרחנו ללוות על חמשים למאה ועל משכנות דוקא, וגם זה דרך נס ממש, גם שארי הלוואות פרוטה פרוטה, עד שממש קצנו בחיינו חיי צער ממש פעה"ק, מלבד פחד הספינה כל הימים האלו, ויותר מפחד הזמן דהשתא, שלא היתה לנו שום ידיעה מאהו' שד"ר הנזכר עד שבאה הספינה ברוך השם עם שד"ר הנזכר וסייעתו הרב מביאחאב, ומ' אהרן הגדול, הכל שלו' באו בחצי אדר ראשון, עם כל הכסף ומכתבים שונים ברוך השם ות"ל ותחלימו ותחיינו שעשוע מכתבים שהגיעונו מכל אוהב וריע וכל אנ"ש מפני גודל אהבתינו אליהם בהתקשרות אמיתית: אהובינו אחינו, מה אנחנו שואלים מאתכם כי אם לאהבה את אשר עם לבבנו כבוד הרב חביבא ידידנו האמיתי מעולם אשר נפשנו קשורה בנפשו כ"ק מוהרש"ז נ"י הגדול מאחיו גדלוהו משל אחיו, כולכם חייבין בכבודו, שהרי כמה יגיעות יגעו וכתת רגליו הרחק נדוד נע ונד זמן טובא למען שמוע דברי אלקים חיים, ואותו משחנו להיות מורה צדק במדינתם, שלא תהיה עדת ד' כצאן אשר אין להם רועה, ואלמלא הוא רצו ליתן ראש אחר עליהם שאפילו אם הי' צדיק גמור גלוי וידוע לפני וברור לי כשמש שבודאי מרה באחרונה היו תהי', ואפיקורסות הרבה היה נזרק בתלמידים כי יודע אני וזוכר את כל החסידים במדינתם לטוב ולמוטב, כי לא מכל אדם יכולים לקבל, שהרי זה הסוג נקרא חכם הלומד מכל אדם, גם מאמר חז"ל (אבות א י"א) חכמים הזהירו בדבריכם וכו' שמא וכו' וישתו וכו', וכן בנידון דידן חששנו מאוד אשר לא ידעון לשוננו ודרך צדיקים אשר יקבלו עליהם, לא ידעו ולא יבינו בחשיכה יתהלכו, וימוטו כל מוסדי ארץ, לזאת אמרנו שום ישימו עליהם מקרב אחיהם כמוהם הוא כבוד רב חביבא הנ"ל, שהשליך נפשו אחר גוו לכתת רגליו לדרוש את ד', ונעשה עפר תחת רגלי צדיקים לשמוע דבר ד' היקר בעיניו, ומי כמוהו מורה ורב במדינתם, וכי הוא אוהב דבק מאח בכל לבבו נאמן, וכשר וצדיק וישר הוא. . . והן בעודנו חי נגמר המכתב הזה עד תומו, רק בעו"ה לא אסתייעא מילתא שיבוא עה"ח. הלא כ"ד אוהבם ורחימא דנפשם הדש"ת מלב ונפש חפצה אברהם בלא"א מו"ה אלכסנדר כ"ץ זצלה"ה: ס' פרי הארץ מכתב כ"ד שנת תקמ"ח

Our beloved friends, you should be aware of the great pain which we experienced over the delay of the ship for over four months. During that time, the Kollel Ashkenazim needed no less than six hundred red (gold) coins. The creditors put tremendous pressure on us for that time of payment had already passed. It was very difficult to borrow any more money but all the while our needs had to be met. We were forced to borrow on interest fifty [coins] and pay back a hundred and we had to provide pledges for each loan. Even this was miraculous. Other loans were made, a pruta at a time. Life here became unbearable. This is besides the anxiety we had for the welfare of the ship . . . which we

experienced until it arrived with our emissary and the Rav of Biachov and the great R. Aharon. They all arrived in peace by mid Adar I together with all of the money and various letters . . . from all my friends and members of the brotherhood . . . My dear brothers, what do I ask of you but to love our dearest and true friend, whose soul is bound up in our souls, R. Shneur Zalman, may his lamp shine, the greatest of his brethren, who should be exalted by his brethren. You are all required to honor him, for he has greatly troubled himself and traveled a great distance in order to hear the words of the living G-d. It is he who we have appointed to be the spiritual leader of your country in order that Hashem's community not be like sheep without a shepherd. It is clear to me that if you desire to choose anyone else over you, even if he be a complete tzaddik, it will only be bitter for you in the end. Much Apikursus (heresy) has been injected in [their] disciples, for I know all of the Hasidim in their country, both the good and the bad. For not everyone can receive [Torah] just from anyone. It is a special person who can do that, the "wise one who can learn from any person." (See Avos 4:1) There is also the statement of Chazal to consider: Sages be careful with your words . . . lest you be condemned to exile and your disciples who come after you will drink of the waters . . . Similarly, in our situation, we are very concerned for those who will not understand their language and the ways of the Tzaddikim which they accept upon themselves. They don't know nor understand. They walk in darkness and the very foundations of the earth totter. For this reason, we have said that you place upon yourselves one of your dear brethren, [R. Shneur Zalman], who was concerned only for his spiritual well being and traveled a great distance to seek Hashem. He considered himself mere dust under the feet of the Tzaddikim to hear the words of Hashem that were so precious in his eyes. There is no one guide and Rav like him in your country, for he loves you with all his heart more than a brother. He is righteous, he is a tzaddik, and he is upright. . . .

Behold, while [R. Menachem Mendel] was still alive this letter was finished in its entirety. Unfortunately he wasn't able to sign it before he passed away. . . . R. Avraham b. R. Alexander [of Kalisk]. **Sefer Pri HaAretz, Letter 24, 5548 (1788)**

D.

והלכה למעשה רב הוא כבוד הרב רחמימא האלקי קדוש המפורסם כבוד מ"ו שניאור זלמן נ"י למען יכבד ד' שכבודו הוא כבוד המקום והיה כי יבא דבריו אליהם יכבדוהו למהר עשות דרכיו ומצוא חפציו בכדי למהר שולחו דבר, ומה גם כי שליח אחד עושה שליחותו בריחוק מקום כל הגבול לבדו באין משען ומשענה ועבר הגבול ונסב הולך וסובב הגלגל חוזר הולך ושוב באין מנוח ודאי לבו כל עמו ושחק ורגז ואין נחת משא"כ איש על מקומו בשלו, לכן יראו כל חכמי לב להניח דעתו ולקבלו בשתי ידים ולמהר ויחיש מסעהו יען וביען שלוחא דרבנן הוא כמותו ולמען הניח לו מעצבו ומרוגזו ולמען עידן ועידנין יפלט עידן ויוכל עשוהו לבדו. . . . הדש"ת ומעתיר בעדם מל"נ נאום אברהם בלא"א מו"ה אלכסנדר כ"ץ זצלה"ה: ס' פרי הארץ. מכתב לה' שנת תקנ"ה

VI. The Death of R. Menachem Mendel of Vitebsk

. . . כי נסתלק ענן הכבוד אי כבוד גלה כבוד, על הלקח ארון האלקים, הצדיק אבד ואיננו כי לקח אותו אלקים, אל דמי לנו, חטאנו עם אבותינו כי הוכח במכאוב צדיק על משכבו הפוך בחליו ימים רבים וחדשים מספר. מחדש אב התקמ"ז עד יום ב' דר"ח זיו התקמ"ח, שנגזז הארון בעו"ה, וכל בין המצרים אלו לא הונח לו, כי אם בימים נוראים וימי הפורים האלו, כי בימים נוראים הניח לו ד' מסביב והתפלל לפני הציבור כדרכו וכל עצמותיו תאמרנה לד' מי כמוהו, חבל על דאבדין, גם בפורים האומנם כבר היה חלוש מאוד מאוד התחזק ובא לבית הכנסת לשמוע מקרא מגילה ברבים משום פרסומי ניסא עדיף ובינו לבינו שב לאיתן חליו עד דכא ביסורי צדיק הראויים להיות מזבח כפרת ישראל כולם שהיה ככה דל ובשרו כחוש, עד שכמעט יצא מגדר אנושי, כי אם יד שכלו היתה תקיפה זך לקחו וברור מלולו בדעת מיושבת ושכל צח ומצוחצח, שכל רחב מוצק תמיד בשפה ברורה קולע אל השערה עד פרק האחרון, שעה אחת קודם פטירתו הזהיר להנצבים עליו סורו נא מעלי כי הנה ד' נצב עלי, וכמעט רגע חזרו ונגשו אליו ודיבר בפעם בפעם עד שנפלה עליו הזיעה האחרונה, ושאלו בנו על הזיעה מה היא ואיך מהותה, והשיב לו הס באשר היא סוף כל, ומתוך אותם הדברים חלף והלך לפניו צדקן, צדיק הוא ד' כי פיהו מרינו: והנה צוואת ביתו היתה זמן טובא קודם מותו, שכבר נתייאש מן החיים, וצוה לכתוב הצוואה ואח"כ כדברנו עמו גם אנחנו כמה וכמה דברים מענין ההנהגה, וכל המבואר במכתבנו בשמו הוא צוה ויעמוד, ונכתב באותו פרק ככל הדברים וככל החזיון אשר עינם תחזה. כי הוא דיבר ויקרא כל האנ"ש שהגיעו ע"י שד"ר להשתעשע באהבתם ויש מה שהשיב על איזה אגרות, הוא שמוכתר ומעוטר בשמו, הן כל ראתה עינינו וי לן יאות למבכי, ולן יאות למעבד הספידא, אי לך ארץ מאן ינהיר לן זו: ס' פרי הארץ מכתב כ"ה אייר שנת תקמ"ח

. . . The Cloud of Glory has been removed . . . He suffered a prolonged illness from the beginning of Av 5547 (1787) until the second day of Rosh Chodesh Iyar 5548 (1788). The only respite he had from his illness was on the Days of Awe (Rosh Hashana and Yom Kippur) and Purim. On the Days of Awe, he led the services as was his custom and with all his limbs he said that there is none but Hashem. . . Also on Purim, even though he was extremely weak, he fortified himself and came to the synagogue to hear the public reading of the Megilah . . . In the interim, his sickness returned and he suffered as a tzaddik, bearing the sins of Israel. He was so weak and his flesh so emaciated, he no longer looked human. Only his intelligence remained strong and clear and he spoke with great lucidity and a sharp mind. . . A short time before his death he warned those standing arounding him, "Distance yourselves from me, for Hashem is standing by me!" Almost immediately they returned back and he repeatedly spoke to them [in the same manner] until his final tremors. His son asked him regarding the nature of the tremors and he told him that this is the last stage of life. Just as he finished, his soul departed. . . .
Sefer Pri HaAretz, Letter 25, Iyar 5548 (1788)

VII. The Teacher of Humility

A.

הוא היה עניו השפל ברך מאד מאד , והחברים תלמידי הה"מ נ"ע אמרו עליו שנשמתו היא מבחי' מלכות הכוללת רוממות ושפלות ביחד, בי בחיצוניות היי הנהגתו בדרך רוממות והי' מפאר בגדיו מאד שהקרסים יהיו מחוברים מראש ועד סוף ושלא יהי' שום אבק על בגדיו והי' הולך בכובע תפארה כו'. ובפנימיותו הי' בטל ושפל בתכלית כידוע מאגרותיו שהי' חותם א"ע השפל באמת. ס' בית רבי ח' א' פ' ה'

He was extremely meek and humble. His colleagues, the disciples of the Mezricher Magid, asserted that his soul originated from the Sefira of Malchus (kingship) which contains both dignity and humility together. Outwardly, he acted with dignity. His clothing was ornate with clasps connecting [the two sides of his coat] closed from top to bottom. There was no dust on his clothing and he would wear an exquisite hat . . . Inwardly, however, he considered himself to be completely null and void, meek in the fullest sense, as is evident from his letters, which he would sign, "The truly humble."

Sefer Bais Rebbi, 1:5

B.

. . . וזאת קבלנו אנחנו ואתם מעלת השפלות והפחיתות ובעזה"י כי נבזינו בעיני נפשינו ומובטחים אנחנו שעיי"ז ישרה השי"ת שכינתו בתוכנו. מכתב ששלח תלמידו של רמ"מ רבי זלמן וילנר בשנת תקמ"ו לחסידים בח"ל הובא בס' יסוד המעלה ע' כו

We have all received the teaching [from R. Menachem Mendel] regarding the special quality of humility and meekness. With Hashem's help we have become despised in our own eyes. We are assured that, through this, Hashem will cause his Shechina to dwell within us. **Letter sent by R. Zalman Vilner in the year 5546 (1786) to the Hasidim in Chutz L'Aretz**

C.

לכן לא תכון העבודה לאלקים כ"א אחרי סדור שבחו של מקום והסתכלות זכרון מיעוט ערך עצמו ועומק שפלותו, איך האדם קרוץ מחומר גשם עכור עפר מן האדמה בעיניו לא יראה ובאזניו לא ישמע ובלבו לא יבין כ"א א-להים עשה היום, הנוטע אוזן הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט וכו' (שם צד, ט) ואין כחו בפיו לדבר כ"א בדבר ד' כמאמר (שם נא, יז) א-דני שפתי תפתח, גם אהבתו גם יראתו הלא ד' זו כי מי האוהב אם לא חי ד' המתפשט בנפשו ואת מי אוהב לד', ומה היא האהבה הלא היא המוחצבת מעצמות א-להות המתפשט ומתקשר ומתאחד בעולם השפל ומתצמצם בעולם קטן הוא האדם (ת"ז ע' קל ע"ב) ובכל מקום שהוא עומד בתוכו ית' הוא עומד כי הוא מקומו של (אדם) [עולם] סובב כל עלמין וממלא כל עלמין. . . והנה בהיותו במדה זו הרי הוא כאותו אדם ובמדה זו הרי כאותו בעל תאוה, וממילא אוהב כל ישראל אפילו לרשעי ישראל מפני אמיתות הבנתו וידיעתו שקרובים המה ויש לו שייכות עמהם והנה הוא כאחד האדם ואין לו לעצמו יתרון עליהם כ"א מה שענוהו בשערה מן השמים, ולכן בהיותו מתעלה באהבת ד' מתעלים כולם עמו לאלפים מפני שבהיותו במדות השייכים אליהם הרי הוא והם נפש אחת בכל מדה ומדה שהוא מודד הרי הוא מקושר עם אלפים ורבבות בני אדם לכן בעלותו עולים עמו: ס' פרי הארץ מהרה"ג רמ"מ מוויטעבסק פ' שופטים

Therefore, the only correct way to serve Hashem is to first express His praise and to remember one's miniscule worth and the depth of one's degraded state. How can a person who was formed from a dense material substance, dust from the ground, actually see with his own eyes, hear with his own ears or understand with his own heart? It is only through the constant creation of Hashem who is the source of hearing and seeing (Psalms 94:9). A person has the ability to speak only through the power infused to him by Hashem as it is stated, "My L-rd, open my lips . . ." (Psalms 51:17). Even his feelings of love or fear originate from Hashem, for who is it who loves if not the life force of Hashem that permeates his spirit . . . And what is the nature of the love? Behold, it is hewn from the very essence of the Divine which spreads and is bound and united with this lower world and is concentrated in this miniature world which is man (Tikunei Zohar 70 p. 130b). Everywhere a person stands he is actually standing within Hashem, for He is the place of the world, surrounding all the worlds and filling the worlds. . . . Thus, [when a person negates his feeling of self,] he automatically loves all of Israel, even the evil of Israel, because of his true understanding and knowledge that they are close to him and he is connected with them. Behold, he [views himself] as an ordinary person, without any special qualities except those with which he is graced by Heaven. Therefore, when he elevates himself to be in a state of Divine love, all [of Israel is] elevated together with him, thousands of them, for when he has the character traits necessary to be in such a state, he views himself to be part of one single soul in every aspect of his personality. Behold he is bound together with thousands and ten thousands of humanity. For this reason, when he rises, the whole world rises with him. **Sefer Pri HaAretz, R. Menachem Mendel of Vitebsk, Shoftim**

D.

סיפר אדמו"ר מסלונים זי"ע בעל "דברי שמואל", שרבי מנדלי אמר על עצמו, כי הוא השפל מכולם ולכן כשמתעלה הריהו מעלה ביחד עמו את כולם – כדרך שאם מגביהים את יסוד הבנין אשר מתחת ממילא גם כל הבנין העומד עליו. 'ס' יסוד המעלה מר' אהרן סורסקי ע' כ'

The Admor of Slonim, the author of the Divrei Shmuel, stated that Rabbi Mendel [of Vitebsk] considered himself to be the lowliest person [on earth]. That is why when he ascends spiritually, the whole nation ascends together with him. This is akin to lifting up the foundation of a structure. When it is lifted up, the whole building, which rest upon it, rises as well. **Yesod HaMaaleh, R. Aaron Suraski, p. 20**

E.

וכך היה רבי מנדלי מפרש ומסביר לאנשיו: כשיהודי עושה מצוה או מתפלל, ועולה בלבו הרהור של גיאות מזה סימן שהשליכו אותו מהיכל המלך, כי איך יגאה כשעומד לפני המלך הגדול והנורא ית"ש. 'ס' יסוד המעלה מר' אהרן סורסקי ע' ל'

Rabbi Mendel used to explain to his followers that if at the time a Jew performs a mitzvah or prays, he entertains prideful thoughts, it is a sign that they have thrown him out of the palace of the King, for how can a person feel haughty in the presence of the great and awesome King, may His Name be blessed. **Ibid. p. 30**

VIII. The Psychic Mystic

A.

ועוד שמענו בשם רבינו הרבה ענינים נשגבים ונעלים שהי' בו במרן הרה"ק הנ"ל ואחד מהם שהי' בבחי' מורח ודאין כו' וכל תעלומות בנ"א היו נגלים לפניו. ס' בית רבי ח' א' פ' ה'

According to our master (R. Shneur Zalman), amongst the high and lofty qualities that R. Mendel possessed, was his [psychic] ability to sense [lit. smell] the truth. . . . All of the concealed matters of people were revealed to him. **Sefer Bais Rabbi 1:5**

B.

סיפר הס"ק מסלונים רבי אברהם זי"ע: תלמידיו של רבי מנדלי אנשי חבריא בא"י כשעמדו לפניו היו נזהרים אפי' ממחשבה כי לא נעלם דבר ממנו, והי' מגלה להם כל מחשבות לבם. עוד אמר שהיו כולם אנשים בעלי מדרגה הראויים כ"א בפני עצמו להנהיג עדה. ס' יסוד המעלה לר' אהרן סורסקי ע' כ"ד

R. Avraham of Slonim, the Saba Kadisha, related that when the disciples of R. Mendel, the [holy] brotherhood of those who were with him in Eretz Yisrael, would stand before him, they were careful to control even their thoughts, for nothing was hidden from him and he would reveal to them all of their innermost thoughts. He also said that the [disciples] were all of great stature, each one of them having the ability to lead a community. **Yesod HaMaaleh, R. Aaron Suraski, p. 24**

C.

וידוע להוי לאהובי אנ"ש חביבי שאני באה"ק כמשולח משרי המדינות לפלטיין של מלך שלא נעלם ממני שום דבר לתיקון המדינה הן בגוף והן בנפש כו' ובפרט אהובי חביבי שהם עמי ממש תמיד כאלו עומדין לפניי וחקוקין על לוח לבי הן בתפילתי והן בהתבודדות בביתי כו' יעו"ש. מכתב מהרה"ג ר' מ"מ מוויטעבסק משנת תקמ"א הובא בס' בית רבי ח' א' פ' ה' ובס' יסוד המעלה לר' אהרן סורסקי ע' כ"ד

You should realize, my beloved Anash (members of the Hasidic brotherhood), that I am akin to an emissary representing the nobility of the land in the palace of the king. Nothing regarding the welfare of the country, whether physically or spiritually, is hidden from me . . . especially my dear friends whom I envision standing before me always. They are engraved on the tablet of my heart when I pray and when I meditate in my home. . . . **Letter from R. Menachem Mendel of Vitebsk, 5541 (1781)**

D.

שמעתי משם הרב החסיד מהר"ר מענדל ז"ל שהיה ר"מ דק"ק אשכנזים בעה"ק טבריא ת"ו, שהיה אומר דמי שמצטער על שלא חשב באיזה זמן מועט שהוא לפני ד', כמש"ה שויתי ד' לנגדי תמיד, ונראה לו כאילו עשה עון, זה חשוב מאד וז"ש אשרי אדם לא יחשוב ד' – דבזמן מועט שלא חשב בד' נראה לו עון זה נאמר בו אשרי. עד כאן דבריו קדושים. חיד"א בס' יוסף תהלות עה"פ (תהלים לב:ב) "אשר אדם לא יחשוב לו ד' עון"

I heard in the name of the Rav, the Hasid, R. Mendel, z"l, who was the spiritual leader of the Ashkenazic community in Tiberias, that if a person experiences pain when he doesn't feel himself to be in Hashem's presence, [even if] for only a short while, as it is stated (Psalms 16:8), "I place Hashem before me always", and he views this lapse as a grave sin, such a person is considered to be very worthy. . . . **Chida, Sefer Yosef Tehilos**

E.

אמר אדמו"ר מסלונים רבי אברהם זי"ע (בעל בית אברהם) עיקר עבודות של רבי מנדלי היתה בבחי' אמונה פשוטה למעלה מהשגה שאפי' כשיהודי אינו רואה שום דרך שיוכל להיטיב מעשיו יתחזק ויאמין באמונה שלימה שהקב"ה יעזור לו להיות יותר טוב. ס' יסוד המעלה מר' אהרן סורסקי ע' מ"ב

The Admor of Slonim, R. Avraham, the author of the Bais Avraham, stated that the essential Divine service of R. Mendel was in the area of simple faith which transcends logic. Even if a Jew sees no way in which he can improve his actions, he should strengthen himself and believe with complete faith that Hashem will help him to improve. **Yesod HaMaaleh, R. Aaron Suraski, p. 42**